

JULIJ
17 P. Alojz
18 T. Kamili
19 S. Vincenčij Pavl.
20 C. Elia
21 P. Viktor
22 S. Marija Magd.
23 N. S. pobink.
24 P. Kristina
25 T. Jakob
26 S. Ana
27 O. Kristof, muš.
28 P. Inocenc
29 S. Marta
30 N. S. pobink.
31 P. Ignacij

AMERIKANSKI SLOVENEK

PRVI SLOVENSKE LIST V AMERIKI

Geslo: Za vero in narod — za pravico in resnico — od boja do zmage!

GLASILO SLOV. KATOL. DELAVSTVA V AMERIKI IN URADNO GLASILO DRUŽBE SV. DRUŽINE V JOLIETU; S. P. DRUŽBE SV. MOHORJA V CHICAGI; ZAPADNE SLOV. ZVEZE V DENVER, COLO., IN SLOVENSKE ŽENSKO ZVEZE V ZEDINJENIH DRŽAVAH.

(Official Organ of four Slovenian Organizations)

NAJSTAREJŠI
IN NAJBOLJ
PRILJUBLJEN
SLOVENSKE
LIST V
ZDRUŽENIH
DRŽAVAH
AMERIŠKIH.

STEV. (NO.) 140.

CHICAGO, ILL., SOBOTA, 22. JULIJA — SATURDAY, JULY 22, 1939

LETNIK (VOL.) XLVIII.

'Vojna na živce' v Evropi - Koraki vlade proti Japonski

Hitler skuša z umetnim vzdrževanjem napetega položaja v Evropi prisiliti nasprotnice na kolena. — Zavezniške države pridobivajo na moči. — Nevarnost, da utegne Hitler v obupu na slepo srečo udariti.

Berlin, Nemčija. — Mir, katerega točasno še uživa Evropa, v resnici ni nikak pravi mir, marveč trda borba, ki je sicer nevidna, toda do skrajnosti srida. Ni to boj na nož, in ne zahteva človeških žrtev, pač pa bi se ga lahko imenovalo "boj na živce", pri katerem bo zmagal tisti, ki bo v tej mučni negotovosti dalje časa ohranil mirnost.

Hitler je očitno popolnoma namenoma izvalil ta "živčni boj." Razvoj mednarodnih dogodkov zadnjih mesecev mu je namreč nazorno pokazal, da bi bilo za Nemčijo naravnost blazno, ako bi zdaj udarila. Kljub svoji ogromni obrambni sili namreč dobro ve, da bi bila koncem koncev s svojo zavezniško Italijo gotovo poražena, če bi se spustila v vojno. Za vojno namreč ni potrebno samo orožje, marveč tudi živci in surrovine; na teh pa niti Nemčija, niti Italija nista bogati in, ker bi bili med vojno docela obkroženi, bi jih tudi od nikoder dobiti ne mogli.

Namesto za udarec, se je zato Hitler odločil za čakanje. Po svojih močeh skrbi za to, da obdrži mednarodno stanje na višku napetosti in s tem v enakih napetosti tudi živce svojih nasprotnic, Anglije, Francije in Poljske. Pri tem pričakuje, da bodo te države končno onemogle pod to strahovito negotovostjo in privolile v vse, kar bo on zahteval, samo, da se rešijo tega mučnega stanja.

Kakor pa kaže, se je Hitler uračunal pri odpornosti svojih nasprotnic, kajti doslej se ni so padle v past in se ne opazi pri njih še nikako oslabilenja živcev. Skoraj, da je resnica ravno nasprotno: Pripravile so se do zob in zdaj čakajo tudi one, vsaj navidezno mirno.

Hitler bo moral izprevideti, da na ta način ne bo daleč prišel, kajti pri tem čakanju se nagiblje ugodnost od dne do dne bolj na stran nasprotnih držav. Dasi nemške tovarne stalno bruhajo iz sebe novo orožje, so pa tudi tovarne v Angliji in Franciji noč in dan v obratu in, dočim ste še pred nekaj meseci Nemčija in Italija nadkriljevali obe demokraciji, ste zdaj svoj oboroževalni program tako pospešili, da je zdaj razmerje med obema skupinama glede orožja isto, v par mesecih pa bo ste fašistični državi celo daleč zaostali. Zapadni državi imate pač več materiala na razpolago in poleg tega tudi več denarja, da lahko dobivate orožje tudi od drugod, zlasti iz Amerike.

Hitler torej dobro ve, da postaja položaj zanj čimdalje bolj neugoden, in v tem tiči resna nevarnost. V obupu namreč utegne izrabiti skrajni trenotek, ki mu je še na razpolago, ter bolj ali manj na

VELIK IZVOZ OROŽJA

Anglija in Francija največji odjemalki.

Washington, D. C. — Državni departament je te dni izdal poročilo o tem, koliko dovoljenj se je izdalo tekom prvih šestih mesecev tega leta za izvoz orožja iz Zed. držav, in koliko se je orožja v resnici izvozilo. Kakor se razvidi, ste dobili Anglija in Francija največ dovoljenj, namreč skupno skoraj 80 odstotkov. Dovoljenega izvoza je bilo za 72 milijonov dolarjev in od tega je na omenjeni državi padlo 57 milijonov. Resničnega izvoza v te dve državi pa je bilo za 24 milijonov. Na Kitajsko se je izvozilo za nekaj več kot en milijon, v Nemčijo in Italijo pa skupno komaj za \$31.000.

PREMAGARSKI SPOR KONČNO REŠEN

Knoxville, Tenn. — Dva meseca trajajoča borba v Harlan okraju, Ky., ki se je vodila med premogarskimi operatorji in CIO unijo premogarskih delavcev, se je zadnjo sredo končala s sporazumom, pri katerem ste obe stranki znatno popustili. Sporazum se je dosegel po konferenci, ki se je pod vodstvom vladnega posredovalca vršila v tem mestu skozi pet dni. Unija je morala v novi pogodbi popustiti v toliko, da ne bo dobila "zaprte delavnice," vendar pa je CIO zagotovljena izključna pravica za pogajanja. Operatorji pa so pristali na to, da bodo sprejeli vse stavkarje nazaj na delo, ne, da bi jim naložili kazni, ki je določena v prejšnji pogodbi.

V PROSLAVO 300 LETNICE TISKA

Washington, D. C. — Letos se obhaja 300 letnica, kar je bil uveden tisk v Zed. državah. V proslavo tega zgodovinskega dogodka se bodo izdale posebne poštne znamke, katere je generalni poštni mojster Farley že odobril. Znamke bodo po 3 cente, škrlatne barve in bodo postavljene v promet najbrž okrog 25. septembra.

ZNIŽEVANJE PLAČ NA RAZSTAVI

New York, N. Y. — Poleg odpustitve tistih uslužbencev, ki niso neobhodno potrebni, je vodstvo svetovne razstave zadnjo sredo odredilo tudi, da se vsemu uslužbenstvu na razstavi zniža plača za 10 odstotkov. Biznez z razstavo ba je ni tak, kot se je pričakovalo.

Sirite in priporočajte list "Amerikanski Slovenec"! slepo udariti. S tem pa bo zašel cel svet.

NASVET ZA POSREDOVANJE

Predsednik ali pa kardinal naj bi imenoval posredovalce.

Chicago, Ill. — Tukajšnji mestni odbor je na delu, da prepreči stavko, s katero je zagrozila CIO unija Armour Packing družbi. Eden aldermanov, P. H. Douglas, ki je profesor na čicaški univerzi, je v četrtek stavljal predlog, naj bi stranki v medsebojnem razgovoru skušali poravnati spor. Ako bi pa ne moglo priti do zaključka, naj bi mestni odbor posredoval, in, če bi tudi to ne bilo zadovoljivo, naj bi se sestavil za pogajanje odbor peterih oseb. Od teh bi ena zastopala družbo, druga unijo, ostale tri pa naj bi imenoval ali predsednik Roosevelt ali pa kardinal Mundelein.

IZSELJEVANJE IZ TIROLSKE SE ZAČELO

Bocen, Italija. — Odredba italijanske vlade, da se morajo Nemci izseliti iz južne Tirolske, se je že začela izvajati. Ugotavlja se, da se je okrog 100 Nemcev že izselilo v Nemčijo, in sicer so to taki, ki so bili znani kot goreči nazisti. Nadaljnjih 10.000 je tudi že skoraj pripravljenih, da odide istotja, in pričakuje se, da se bo njih izseljevanje vršilo brez vsakih neredov. Za ostalih 200.000 pa se še ne ve, kako se bo proti njim postopalo. Večina od teh je namreč ogorčena nad odredbo, da mora zapustiti svojo zemljo, na kateri je njih rod živel dolga stoletja.

DOBER BIZNES ZAVAROVALNIC

Chicago, Ill. — Urad, ki vodi statistiko o življenjskem zavarovanju, sporoča, da so zavarovalnice tekom prvega polletja letošnjega leta izdale za skoraj tri in pol milijarde dolarjev novih zavarovalniških polic. To je za 12 odstotkov več kakor lani za isti čas. Tega poviška so deležni vsi deli Zed. držav.

LJUDJE, ZA KATERIMI NI SLEDU

Washington, D. C. — Vsako leto izgine v Ameriki na nepojasnen način na tisoče ljudi, za katerimi se ne more najti sledu kljub temeljitemu iskanju. Tekom lanskega leta je, kakor poroča justični departament, izginilo 192.700 oseb. Dočim se je večina pozneje našla, je pa 16.500 še vedno takih, o katerih se nič ne ve. Med velikimi mesti je glede izginulih oseb stal New York na prvem mestu z 9.829; za njim pride Philadelphia in na tretjem mestu je Chicago, kjer je izginilo 3765 ljudi.

KRIŽEM SVETA

Vatikan. — Na javno, tedensko avdienco pri papežu Piju je zadnjo sredo prihitelo nič manj kakor 40.000 ljudi. Vzrok za ta naval je bil brez dvoma predvsem v tem, ker je bila to zadnja taka avdienca pred odhodom papeža na letovišče v grad Gandolfo.

London, Anglija. — Jugoslovanski regent, princ Pavel, je zadnjo sredo prejel od kralja Jurija neko visoko angleško odlikovanje. Princ Pavel in princesinja Olga sta točasno na obisku v Londonu.

Pariz, Francija. — Angleška zračna armada je imela zadnjo sredo svoje druge manevre nad francoskim ozemljem. Cela akcija pa se je držala v Angliji v tajnosti in se je objavilo o njej šele, ko so se aeroplani vrnili domov.

ZGODAJ SE ZAČELI URITI

Chicago, Ill. — Policija je zadnjo sredo zvečer aretirala sedem mladih fantov, ker so bili osumljeni tatvine. Pohajkovali so namreč v ozadju Grant šole, 2433 Wilcox st., ter prodajali mimoidočim gum, cigarete in kendi. Po aretaciji so priznali, da so tekom zadnjih treh tednov vdrli v devet trgovin v okolici. Od aretiranih ima najstarejši 19 let, dočim so ostali od 13 do 16 let.

Oglasi v "Am. Slovenec" imajo vedno uspeh!

OBE STRANKI ZA NASTOP

Dve resoluciji stavljeni v senatu, da se odločno nastopi proti Japonski zaradi njene kršitve pogodb.

Washington, D. C. — Senat je odločen, da se še tekom tega zasedanja podvzamejo energični koraki proti Japonski zaradi njenega preziranja ameriških pravic na Kitajskem. Da utegne priti do kakšne definitivnega sklepa, se lahko računa iz tega, ker je pobuda prišla iz obeh strank.

Od demokratov je predložil tozadevno resolucijo senator Pittman. Po predlogu, ki ga je on stavljal, bi se imel ustaviti takoj vsak izvoz vojnega materiala na Japonsko. Drugo resolucijo je stavljal rep. senator Vandenberg. Ta pa zahteva, naj predsednik obvesti Japonsko, da Zed. države razveljavljajo trgovinsko pogodbo, ki so jo sklenile z njo v 1911, in sicer s prednaznanilom šestih mesecev, kakor je v pogodbi predpisano.

Vandenberg pravi, da bi nas Pittmanov predlog spravil v vojno z Japonsko, dočim bi njegov predlog dal Japoncem šest mesecev časa, da izpremenijo svojo politiko. Obe resoluciji ste bili poslani državnemu tajniku Hullu, da izrazi svoje mnenje, katerega bi bila bolj primerna.

BRAZILIJA PRITISNILA NA LISTE

Rio de Janeiro, Brazilija. — Vlada je zadnjo sredo izdala odredbo, po kateri ne bo več dovoljeno tujejezičnim listom izhajati izključno le v njih jeziku. Tiskani bodo morali biti v dveh jezikih, v njih lastnem in v portugalskem. Odredba se nanaša le na liste, ki se utegnejo na novo ustanoviti. Za liste, ki že zdaj obstoje, veljajo stari predpisi; vendar pa, ako ti listi ne bodo tiskani tudi v portugalskem, se jim bo vzela pravica, da bi uvažali papir carine prosto.

Iz Jugoslavije

Kmetijsko ministrstvo je odobrilo skoro milijon dinarjev podpore, za zgraditev modernih sadnih sušilnic. Tudi Slovenija dobi nekaj tisočakov. — Važen gospodarski izum dolenjskega posestnika. — Razno.

Moderne sadne sušilnice

Ljubljana, 1. julija. — Sušenje sliv in drugega sadja se je vršilo doslej v največji meri v primitivnih domačih sušilnicah in je to posušeno sadje imelo slabo kakovost. Zaradi tega se je začela od strani kmetijskega ministrstva in drugih zainteresiranih strokovnjakov in ustanov velika akcija za uvedbo boljšega načina sušenja sliv v modernih sušilnicah, načina, ki je pokazal doslej dobre rezultate. Da bi se omogočilo to koristno delo, je oddelek za rastlinsko proizvodnjo v kmetijskem ministrstvu predlagal kmetijske ministru, da se izda potrebna podpora za zgraditev sušilnic v posameznih banovinah. Ta podpora naj bi bila podeljena posameznim upravam v vsej državi. Minister je uvidel važnost zgraditve modernih sadnih sušilnic in je odobril znesek 900.000 dinarjev. Kralj. banska uprava v Sarajevu dobi 324.000 din, banska uprava v Novem Sadu 153.000 dinarjev, v Banjaluki 135.000 dinarjev, na Cetinju 90.000 din, v Zagrebu 72.000 din, v Ljubljani 72.000 din, v Splitu in Skoplju po 27.000 dinarjev. Banske uprave bodo iz podeljene vsote dajale podporo za zgraditev modernih sušilnic sistema dr. Stojkovič, velikega tipa, po potrebi pa tudi za zgraditev sušilnic sistema dr. Stojkovič malega tipa, sistema Glavinč ali kakega drugega sistema. Podpora bodo dobili oni sadjarji, ki imajo na svojem zemljišču večje število sadnih dreves, a zaradi slabega gnetnega stanja ne morejo iz lastnih sredstev zgraditi sušilnic.

Stroj za tolčenje lana

Višnja gora, konec junija. — Veliko zanimanje vzbuja v Višnji gori in okolici dejstvo, da se je posrečilo gostilničarju in posestniku Jožetu Novljanu s Peščenika pri Višnji gori napraviti stroj za tolčenje lana. Stroj je zelo preprost. Sestoji iz lesenega ploha. Sredi ploha je pokončna deska z dvema zarezama, v katerih sta vdolbena dva tolkača. Tolkača udarjata na ploho, da je pa udarec ojačen sta zvezana po vzmeteh s plohom. Na drugi strani pokončne deske je kolo, ki ima na vsaki strani tri žeblice, ki se med vrtenjem dotikajo koncev tolkačev in jih dvigajo in spuščajo. Na eni strani kolesa je pritrjen vitelj, na drugi pa zamašnjak, da prestreza tresenje, ki nastaja ob udarcih, in da obdrži hitrost. Če bi hotel napraviti kdo stroj na motorni pogon, se spodaj doda os, na katero se pritrdi kolo, ki se zveže z že omenjenim kolesom. Pridelovanje lanu posebno na Dolenjskem, kjer ga pospe-

šuje in kupuje tovarna motova in platna na Grosuplju, vsako leto narašča. Brez dvoma bi ga ljudje še bolj sejali, če bi ne bilo z njim toliko dela. Z omenjenim strojem bi jim bilo delo precej olajšano.

Velik mladinski tabor v Mariboru

Maribor, 2. julija. — Maribor — druga prestolnica Slovenije, branik slovenstva na severu, je bil te dni pozorišče veličastnih narodnih načelnih in športnih manifestacij slovenske mladine, ki je prihitela z vseh delov Slovenije dokazati svojo zvestobo vladarju, Jugoslaviji in slovenstvu v smislu visokih načel vere svojih očetov. Na zaključni dan mladinskega tabora je bilo v veličastnem sprevodu do 10.000 slovenskih fantov in deklet, ki so korakali pred zastopnikom najvišjega tabornega pokrovitelja, kralja Petra II., pred 6 ministri, najvišjimi zastopniki Slovenije in nad 30.000 gledalci. Tako veličastnega mladinskega slavlja Maribor še ni videl.

40 novih doktorjev

Na zagrebškem vseučilišču je bilo 30. junija promoviranih 40 novih doktorjev. Promociji se je udeležil tudi Dr. Maček, ker je bil za doktorja vsega zdravilstva promoviran tudi njegov poslanski tovariš Jurij Zrinščak.

Nesreča

Hudo se je ponesrečil pri gradnji stanovanjske hiše Pokojninskega zavoda v Kranju 42 letni delavec Bigles Kristjan iz Most. Pod dvigalom za dviganje malte je pripravil beton in ni pazil, kedaj bo delavec spustil dvigalo navzdol. Tudi delavec, ki je bil zaposlen pri dvigalu, ni Bigles opazil in tako je spustil dvigalo, ki je pritisnilo Biglesu k tlom ter mu prizadejalo hude poškodbe na hrbtu in nogah.

Lepa starost

Ivan Likar v Celju, eden najstarejših celjskih Slovencev, je pred kratkim slavil 85 rojstni dan. Rojen je bil leta 1854 v občini Cerkno v sedanjji Juljski Krajini. Kot deček je sodeloval s svojim bratom, ki je bil doma organist in učitelj, in s sestrama pomagal pri cerkvenem petju, brat ga je pa učil orgljanja in igranja na violino ter ga tudi naučil nemščine, kar je bilo potrebno za višje šole v Idriji, katero je Likar končal z odliko. Posvetil se je trgovskemu poklicu; služboval v Idriji, Škofji Loki, in prišel leta 1876 v Celje. Vseskozi je bil vnet narodni borec.

SIRITE AMER. SLOVENC!

MED PRVIMI POTNIKI PO ZRAKU PREKO MORJA

Časnikarji so bili prvi potniki, ki so po otvoritvi zračnega prometa preko Atlantika leteli z Yankee Clipper iz New Yorka v Evropo. Slika kaže trojico te potniške skupine, katerih imena so, od leve na desno: J. A. Stahlman, Mrs. O. Reid in Roy Howard.

"Podkrnoški gospod"

Dolores Wieser: — ROMAN — Poslovenil Janez Pucelj.

Mati je molčeca in malce žalostna kakor vedno. Gleda preko mesta proti Zrelcu. Nartej ne ve, zakaj mati tolikokrat poseda tod in zre proti vzhodu. Samo čuti z blaženim ugodjem, kako ga vedno krepkeje, prisrčneje objemlje — čuti plahe poljube na kodrastih laseh in ji prižme v neuglajeni dečaki neznosti roke okrog ramen. Pripoveduje ji dolgo zgodbo o divjem volku in mati se smehlja tako sladko in ponosno in žalostno in je je sama ljubezen.

Toda malega Nartēja postane hipoma bridko strah in groza: mati — saj je mati umrla. On — ji je zasadil nož v srce — sredi v srce, ki ga je bila sama ljubezen.

"Mati, je bolelo?" vpraša trepetajoč in bi jo rad pobožal nežno in burno.

Mati pa se samo žalostno nasmehne in ga poljubi rahlo na lase.

Nartej zdaj ne sliši več biti njenega srca in ušnice so ji tako čudno mrzle.

Anderč sedi poleg njega na pogradu in Napokojev Jurko visi kakor dobrovoljen maček na železnem drogu, ki je vzdignjen gori v obok. Pred tremi zamreženimi okenci se mračijo sivo dvorišče. Čevlji in usnjene nogavice in kape leže v donavskem pesku, ki je v izobilici posejan po tleh, toda orožje je lično obešeno, zakaj to so svetinje, čeprav niso kovane iz današkega jekla in jih ne krasi dragulji in zlato.

"Kaj praviš pa ti k vetrovitemu Francu?" vpraša Jurko doli s svojega droga. Anderč se ponorčuje:

"Naj bi ga položili rajši v ajdovico, ne pa ga pošiljali na turnir! Pa seveda: če je kdo provansalski grof —"

Nartej udari z nogo ob tla:

"Nehaj že govoriti o zeljarju! Mi postaja kar slabo, kadar pomislim, kako je prišel za obojeročnik."

Vrže se jezen nazaj na pograd in si položi roke pod glavo. Noče poslušati, kaj govori ona dva o turnirju, o vitezh in konjih in veleumetnih udarcih in lepih gospeh.

Kaj vesta Jurko in Anderč, kako je njemu? Ona dva stojita pri praporcih svojih gospodov in zamaknjena zijata. Zanj pa je vselej dan žalosti. Zakaj on ne misli noč in dan ničesar drugega več kakor na viteško čast in prigode, na plemiško vljudnost in ponos. On, on vidi in ve: od teh, ki tu jezdarijo blesteč in pokonci na bojišče, jih ni dosti, ki bi se mogli z njim meriti v moči in ročnosti in viteški odgoji.

Toda, za pet ran božjih, kaj pa mu pomaga vse to! Je in ostane nebore — ničegarsen otrok brez imena. In to žge in riže in zbada, da bi najrajši preklel svoje življenje in svojo moč in svoje visoke misli — z očetom in materjo vred in razprto domovino.

Toda so še sanje. So še lepe povesti in pesmi o potujočih junakih, ki so si priborili čast in slavo: o kmečkem fantu, ki je postal veliki mojster v prusovskem Marijinem gradu.

Zakaj se ne bi posrečilo njemu? Konj, meč in sovražnik: Turki —. V vojski lahko še izvrši junaška dejanja, če je že viteška igra postala v posmeh! Lahko reši življenje vojskovodju, cesarju — odsablja glavo turškemu sultančku, more biti brez

mere slaven in čist in junaški.

In o tem zdaj sanjari, zato se vadi v orožju — za to živi kakor svet-križar, medtem ko drugi kockajo in poljubljajo candraste dekline.

Ščit si hoče priboriti, ki naj bo brez madeža!

"Ampak veš, tega si ne bi bil nikdar mislil o tebi," reče hipoma Andreč in ga prestrašeno pogleda z okroglimi, rjavimi fantovskimi očmi.

"Česa ne?" vpraša Nartej in pomežikne v tujo svetlobo.

"Tega s Podkrnosom," meni Anderč.

Lenartu pade nekaj težkega na srce. Nato začne govoriti in beseda se mu zatika:

"Ah ti — saj rad nisem naredil. Saj bi bil stokrat rajši jahal z Ungnadom. Pri moji duši, Anderč! Ampak mati bi bili umrli —"

"Saj — ampak jaz mislim Pod Krnosom —"

"Hotel sem biti dober, Anderč," mu odgovarja ostro Lenart. "Pa saj ti ne veš —"

Pač! Ta ki posluša, ta ve vse, kajti ta, ki posluša, to je Bog sam!

Lenart se prestraši. In naslednji trenutek ga prevzame silen, skrivnosten občutek. Mu je, kakor da je srečal nekoga, ki mu je zavezan z nerazumljivimi vezmi, ki mu je neizprosno gospod nad življenjem in smrtjo.

"Saj sem vendar hotel prav," mu odgovori.

Toda reče zelo negotovo.

"Ti veš vse. Veš, da sem hotel tudi Podkrnosom biti junak — pa Ti sam si mi zabranil. Vzel si mi Kališnika in si dopustil, da sem bil slab in hudoben! Zakaj mi nisi pomagal?"

Lenart se spomni noči, ko se je nekoč že tako pravdal z Bogom. Tedaj ni nihče odgovarjal v temo njegove stiske. Danes pa vztrepetava svet pred glasom Sodnikovim. Niso besede. Je spoznanje, ki prešinja Lenartu kakor padajoče sonce najgloblje, skrito bistvo.

Bog ni bil z njim, to je res. Toda Bog je tako neskončno velik in svet in veličasten, toda majkeno majhni, kar se da siroti Lenart Zavorjin je v vsem iskal samo samega sebe. Vedno samo samega sebe!

Njegov jaz je hotel biti skala, ki naj bi zmagala Turke in si pridobila čast in slavo. Njegov jaz se je branil Podkrnosa.

"Pa sem potem le postal prošt —"

Že, pa popolnoma nič vdano. Bil je nesrečen, ker ni našel ničesar, da bi mogel zadostiti sebi. Dokler ni prišel Kališnik in mu pokazal smoter. Pa tudi zdaj še ni hotel razumeti, kar mu je govoril starček, tudi zdaj še je hotel biti dober in velik bolj zastran samega sebe, je hotel, da bi ga ljubili kmetje in da bi zadovoljil samega sebe.

Toda ah, Bog mu ni pomagal do tega smotra. In on sam zase je bil slab in strahopeten in je vrgel vse od sebe in postal suženj zlih slasti.

Postavili so ga bili Pod Krnos, da bi branil domovino. On pa je mislil samo nase, je zapravljal cerkveno premoženje, veseljačil in pozabil vsakršno dolžnost.

(Dalje prih.)

VESTI S SLOVENSKE KOROŠKE

Sadovi novodobne vzgoje

Iz Globasnice poročajo: "V nedeljo, 18. junija, je bil v naši farni cerkvi popoldne od škofijstva predpisani stanovski pouk za mladino. Medtem ko je imel farni dušni pastir nagovor pred glavnim oltarjem in so verniki klečali pred izpostavljenim Najsvetejšim, je pred cerkvijo razgrajala skupina otrok. Neki gospodar stopi iz cerkve in posvari otroke, naj mirujejo. Otroci pa ga na mah obkolijo in mu kriče dopovedujejo, da nima ničesar zapovedovati in naj gre kar spet v cerkev, sami pa bodo imeli svojo zabavo. Gospodar se je molče vrnil. Kmalu nato je začelo frčati proti cerkvenim vratom kamenje. Pristopna varnostna oblast je uvedla preiskavo proti malim postopačem" (Po "Kor. Slov.")

Koroški filolog-amater pri naša v zadnji številki "Kor. Slov." prav zanimivo razpravo o nastanku imen Koroške in Kranjske. Dokazuje, da sta obe imeni slovanskega imena. Novo naseljeni Slovani so ob prihodu v današnje Koroško nazivali gorato deželo "Gorovje" in njene prebivalce "gorovjane." Nemški zgodovinarji so to ime polatinili v "Carantanum." iz tega pa je nastalo sedanje ime Koroška in Kärnten. Naziv "Kranjske" izvaja iz korenine "krajina,"

to je obrobna ali obmejna pokrajina, kakor je "Ukrajina" obrobna dežela Rusije. Če se pomisli, da je bilo jedro slovenskega naroda na Koroškem, je ta razlaga zelo naravna. Tudi Herder je bil tega mnenja in v svojem leksikonu imenuje "Kranjce" — "Grenzslaven."

Nemška delovna fronta (DAF) je predpisala, da se desetina dohodkov društvenih prireditev pobira za sklad ustanove KDF ("Kraft durch Freude.") Na vprašanje slovenske osrednje organizacije glede slovenskih prireditev je pristojni referent pojasnil, da omenjeni predpis slovenskih organizacij ne zadene.

Trgovci in gostilničarji v Selah so pretekli teden dobili uradni poziv, da morajo dvojezične napise na svojih poslopih odstraniti sicer da bodo kaznovani z denarno globo.

Otroška vrta v Logi vesi in v Vrbi sta že začela s svojim poletnim delom. Vzgoja je seveda popolnoma nemška. Nameravana je gradnja celovite vrste novih šolskih poslopih in to: v Hodišah, Pliberku, v Podolah pri Suhi, na Čajni, v Ledenicah, Škocijanu, Kneži in drugod.

"Amerikanski Slovenec" in "Novi Svet" sta lista, brez katerih bi ne smela biti nobena slovenska družina!

Tatenbah

Je to znamenita zgodovinska povest, ki začne v kratkem izhajati v "Amer. Slovencu". Tatenbahi so prišli iz Bavarske na Štajersko, kjer so posedovali več gradov. Povest živo in nazorno pripoveduje o življenju Tatenbaha, ki se je zaljubil v hrvaško junakinja, s tem pa prišel na pozorišče zgodovine slovenskega naroda, ki mu je hvaležno priznal tisto mesto, ki ga je zavzel. Povest pa vse skozi prikazuje sliko, kako je naš zatirani slovenski narod šel skozi življenje pod nemškimi grofi in grajščaki. Pisatelj že v predgovoru govori s Stritarjem:

"In ti, moj rod? Kjer sodijo usode, Narodov se, tam glas se tvoj ne čuje. Kdaj ti ponosno vodil boš narode, Kdaj pride doba, da Slovan kraljuje?"

V tej zanimivi povesti je resnično kos trpečega slovenskega naroda. Že radi tega apeliramo na vse čitatelje, da jo naj čitajo od kraja, da jim ne bo pozneje žal. Kdor bo prečital to povest točno, bo mnogo bolj poučen o težkem življenju, skozi katerega je moral naš mučniški slovenski narod. Posebno je na mestu ta povest baš v tem času, ko isti stari sovražniki Slovanov ponovno dvigajo glave, da iste zaslužijo.

Tistim, ki je potekla na list naročnina naj isto v redu ponove, da bodo deležni te zanimive povesti.

ŽIVI IZ VIRI

je krasna knjiga, ki govori o trdnem rodu Brianov. Zanimiva povest, ki more vsakega zanimati. Spisal jo je znani slovenski pisatelj IVAN MATIČIČ, ki je spisal knjigo "Na krvavih poljanah".

Knjiga vsebuje 411 strani, tiskana na finem knjižnem papirju, platnice klasično moderno opremljene, vezana v platno.

KNJIGA STANE S POŠTNINO
\$2.00

Naroča se od:

Knjigarna Amerikanski Slovenec
1849 W. Cermak Rd. — Chicago, Illinois

Pisano polje

J. M. Lancaster

IVERI,

"Dolgost življenja našega je kratka... dneva ne pove nobena pratka," nekako pove Prešern. Smrt ne pozna časa. Začo bodo tudi pogrebi.

Nedavno od tega je hudo šumelo med nami radi pogrebcev. Ni še utihnilo, in ne bo nikoli. Ne gre toliko za pogrebe, gre za nekaj drugega tam, kjer najbolj šumi. Ali cerkveno, ali civilno? Tu je pes pokopan. V ospredje se potiskujejo stroški. Danes pogreb, ki vse požre, jutri otroci nimajo kruha.

Ali res ne znajo ljudje lepe naprej misliti? Pa pravijo neki: mi hočemo ljudi obvarovati pred prevelikimi stroški, in hočemo, da bo jutri kaj kruha, in še hlače za šolo pri otrocih. Dobro, ako opozarjate, in bo kaj izdalo. Ako imate lastno pogrebno društvo, ali imate samole en razred, za vsakega enako? Ali društvo ne gleda tudi na — bidez? Prav, če imate uravnano vse tako, da je za vse glih. Kako pa potem tedaj, če eden lahko dvakrat toliko plača, drugi pa še za ta edini razred težko? Kako boste tedaj naredili? Večinoma pa je popravek s pogrebništvom. Prej lahko svetujete in pišete o stroških in bolj cenjenem pogrebu, da bo jutri še kaj kruha. Smrt je pa prišla včeraj, jutri je pogreb. Ali boste tik pred pogrebom svetovali — pamet? Blagor vam, če se upate in uspete. Bojim se pa, da bodo pred vami zavihali nos, ako sami ne vidijo, da je treba jutri kruha.

Koliko je takih, ki bi se ne postavili radi prav pri pogrebu, dasi so relikvarji? Je kakor pri obiskih v starem kraju. Tam, kakor bi bili sami milijonarji, tu na relifu, kar je malo bolj nobel beračija. Poizkusite, ko je vam za kruh še jutri in za hlače otrok. Zopet pa se bojim, da boste opozorili na stroške le radi — cerkvenega pogreba. Saj je šumelo in še šumi, kakor bi le duhovnik vse snedel, še številke ste povedali. Tu je kamen spodtike, ako se vam kolea radi stroškov. Radi stroškov zavijate oči, pa vam oči bolj zavija — cerkveni pogreb. Ko bi bilo civilno, bi vam bilo še dve sto avtomobilov premalo, in premalo vence cele vozove, kakor navadno tudi pišete, ko je civilno.

Oglasil se je tudi Karish iz Bibawicka, Minn. Postavlja se, da bi bil on rad civilno opravil, pa ni kazalo, bilo je in moralo biti le cerkveno, pa je šel prej — glihat. Daje nasvet za glihanje. Podpiram pri pogrebništvu, pri fajmoštru ne podpiram. Sam sem doživel, da je pogrebnik govoril nekaj o \$2000.00 pa so "zglihali" isto za \$800.00, ko sem opozoril, da jutri ne bo kruha. Bo

pa tudi tu križ. Prišel je nov pogrebnik. Vse elegantno, naj-novejše, first class, kakor pove oglas. Bojim se, da bo vse drvelo tja. Kdor ima pod palcem, naj gre. Ampak tudi relikvarji bodo hoteli imeti — first class. Pa svetuj.

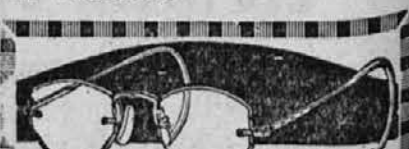
Ako je g. Karish šel glihat tudi k fajmoštru, in se hvali, da mu je uspelo, je to njegova zadeva in zadeva duhovnika, smatram pa to za nedostojno pri katoliškem in cerkvenem pogrebu. Ako kdo ne more, naj pride, in vsak duhovnik ga bo poslušal in uredil, kakor je prav, če bi pa pri meni prišlo do navade — glihanja, bi jaz prej fajmoštrju zaprl. Vsakemu duhovniku se je pripetilo, da so naročili, niso prišli niti glihat, ampak potem niso prišli več. Morda bi kdo ponudil še — nikel! Večinoma je pri slovenskih in katoliških župnijah uravnano tako, da vsak že naprej ve za stroške.

Še o pogrebi in duhovnikih pri pogrebi. Občina je imela pogrebni zavod. Več razredov so imeli, kakor je kdo želel. Občina je odmerila tudi za duhovnika. Ko je denar postal le papir, so "dohodki" ali stroški za duhovnika pri vsakem pogrebu narastli, in občina sama jih je povisovala. Ampak dasi je prišlo do tisočakov, za vse tisočake ni mogel duhovnik kupiti niti čnega samega krompirja, šenk ga mu pa tudi nihče ni. Dalje so se razredi skrčili le na en razred, kar bi bilo dobro demokratično, pa je vsak naročil le prvi razred, ko je pobral denar na cesti.

Govorijo in pišejo o pogrebi in stroških in cerkvenih pogrebi in civilnih, pa ne razumejo dosti, ampak cerkveni pogrebi jim ležijo v žilodih.

NAD 93 Odstotkov Sposobnih

Iz Londona poročajo, da so uspehi zdravniških preiskav za vojaško službo namenjenih moških izredno ugodni. 93.3 odstotkov vseh nabornikov je zdravih in sposobnih za izvrševanje službe na bojišču. Popolnoma nesposobnih je pri dosedanjih rekrutacijah samo 2.3 odstotka.

Pregleduje oči in predpisuje očala
23 LET IZKUŠNJE
DR. JOHN J. SMETANA
OPTOMETRIST
1801 So. Ashland Avenue
Tel. Canal 0523
Uradne ure: vsak dan od 9. zjutraj do 8:30 zvečer.

DR. H. M. LANCASTER DENTIST

2159 West Cermak Rd.
(ogel Leavitt St.)

Tel. Canal 5817
CHICAGO, ILL.

PRVI SLOVENSKI POGREBNI ZAVOD V CHICAGO

Louis J. Zefran

1941 W. Cermak Rd., Chicago, Illinois
Phone Canal 4611

NA RAZPOLAGO NOČ IN DAN!

— Najboljši avtomobili za pogrebe, krste in ženitovanja. Mrtvaška kapela na razpolago brezplačno. — Cene zmerne.

NOVI SVET

je poučen, zabaven in zanimiv slovenski mesečnik v Ameriki.

Prinaša zanimive zgodovinske podatke o ameriških Slovencih, poučne članke, zanimive črtice iz življenja slovenskih izseljencev in lepe povesti. Stane na leto samo \$2.00; za Kanado in inozemstvo \$3.00. — Naročnino je poslati na:

NOVI SVET 1849 West Cermak Road,
Chicago, Illinois